

Independent Joint Anticorruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC)

مطبوعاتي خبرپاڼه

د نفتي توکو او اوبلن گاز د واردولو په بهیر کې د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنو د ارزونې په تړاو د څارنې او ارزونې خپلواکې گډې کمیټې ځانگړی رپوټ

کابل- د ۱۳۹۵ کال د وږي ۱۷ مه - د اداري فساد پر وړاندې د څارنې او ارزونې کمیټه نن د نفتي توکو او اوبلن گاز د واردولو په بهیر کې د اداري فساد پر وړاندې د زیانمنو د ارزونې په اړه خپل ځانگړی رپوټ خپروي. یاد رپوټ د هیواد د نفتي توکو او بلن گاز د واردولو د بهیر د حقوقي جوړښت، مدیریت او عملي اجرائو ننگونې ارزوي. د نفتي توکو او اوبلن گاز په بهیر کې شته زیانمنې ددې لامل شوې چې د گمرکونو لسگونه میلیونه ډالره محصول ضایع او قانون ماتونې، د نفتي توکو قاچاق او مافیا ته لاره هواره شي.

د نفتي توکو او اوبلن گاز د پانگوالو څخه د ملاتړ د پالیسیو نه شتون او د قوانینو او کړنلارو په نظر کې نیولو پرته د وزیرانو د شورا لخوا د مصوبو صادریدل د اندیښنې وړ دي. د نفتي توکو او اوبلن گاز د واردولو په بهیر د هیواد نافذه قوانین په پام کې نه نیول کېږي. د نفتي توکو په چاڼ خایونو کې د سوداگرو په لسگونه میلیونه ډالره پانگه له رکود سره مخ شوې او د یادو تاسیساتو سلگونه کارکونو خپلې دندې له لاسه ورکړې دي.

د نفتي توکو یوه ستره برخه په قاچاقې ډول هیواد ته راوړیږي. په بندرونو کې ځینې تجهیزات لکه سکرونه، ترازوگانې او د توکو کیفیت د کنټرول لابراتوارونه د ځینو کارکونو لخوا د مدیریتي کمزورتیا او د پالیسیو د نه پلي کولو له کبله په لوي لاس وچاړ شوي. د ترمیم او بیا فعالولو د لگښت سربیره، د بندري تجهیزاتو تخریب او وچاړولو د توکو قاچاق، بډو او د گمرکي محصولاتو د ورکړې څخه ټیښتې ته لاره هواره کړې ده. په نوموړي بهیر کې د سمي رهبري او مدیریت نشتوالی، ښکته وړتیا، او د اړینو تجهیزاتو نشتوالی، د یادو ستونزو د زیږیدو اصلي لاملونه گڼل کېږي. د بیلگې په توگه، که څه هم چې د نفتي توکو او اوبلن گاز تصدې یوه انتقاعي اداره ده خو نوموړې اداره د ۱۳۹۴ کال تر پایه څه ناڅه ۴ میلیارده افغانی پوره وړي وه. همدارنگه له یادې ادارې څخه تر لاسه شوي ارقام دا ښيي چې یواځې په ۱۳۹۴ کال کې د خدمتونو د وړاندې کولو له درکه څه ناڅه ۱۷.۹۶ میلیونه ډالره د راټولولو څخه پاتې شوي دي. د افغانستان د خلکو لپاره روان وضعیت نور د زغملو وړ نه دی او د څارنې او ارزونې کمیټه (MEC) د افغانستان له حکومت څخه غواړي چې د یوه ځانگړي کمیسیون په ټاکلو سره بهیر په هر اړخیزه توگه وڅیړي، د قضیې عاملین په گوته او د لوي څارنوالی عدلي مرکز ته د عدلي تعقیب په موخه معرفي کړي او په گمرکونو کې دې سم میکانیزم رامنځته کړي چې د ناوړه گټې اخیستنې مخه ونیول شي او د گمرکونو د عوایدو د پوره راټولولو څخه ډاډ تر لاسه شي.

د نوموړي بهیر د دوو مسؤلو ادارو (گمرکونه او د نفتي توکو د تصدې ریاست) د ارقامو تر منځ زیات توپیر لیدل کېږي، د بیلگې په توگه په ۱۳۹۴ کال کې هیواد ته د وارد شوو نفتي توکو په تړاو د یادو ادارو د ارقامو تر منځ په سل هاو زره ټټه توپیر موجود دی چې د څارنې او ارزونې کمیټې د اټکل پر بنسټ گمرک لږه درکه ۷۰ میلیونه ډالره زیانمن شوي دي.

اداري فساد، د معیاري سیستمونو نشتوالی، او د وارد شویو نفتي توکو د کیفیت په کنټرول کې د انسار (ANSA) اداري ناتواني هیواد ته د بی کیفیتې نفتي توکو او اوبلن گاز واردیدو ته لاره هواره کړې ده. سربیره پر دې، د نړیوالو ځواکونو د اړتیا وړ مالونو د واردولو لپاره د گمرکي محصول څخه د معافیت اوسنی میکانیزم د نفتي توکو ځینو واردونکو ته د معافیت له نوم څخه ناوړه گټې اخیستنې ته موقع برابره کړې ده. نړیوال ځواکونه او د افغانستان د مالیې وزارت سره سلا شوي چې یاد بهیر ته بدلون ورکړي، خو یواځې سلا کیدل بسنه نه کوي. د څارنې او ارزونې کمیټه له دواړو لوریو څخه غواړي چې د روان بهیر د بدلون او د ناوړه گټې اخیستنې د مخنیوي په موخه دې سم دلاسه وړاندې شوی هوکړه لیک لاسلیک او پلي شي.

یادو زیانمنو ته په پام، د څارنې او ارزونې کمیټې د نفتي توکو او اوبلن گاز د واردولو د بهیر د سمون او ښوالي په موخه اړوندو حکومتي ادارو ته ۳۶ سپارښتنې وړاندې کړې دي. په قوانینو کې بنسټیز اصلاحات، په ټولو د قانون د یوشان پلي کولو په وړاندې د شته خنډونو له منځه وړل، د اغیزناکې رهبري رامنځته کول، د واردولو د بهیر د مدیریت سیستم پیاوړي کول، د گمرکي ادارو سم تجهیزاتو، د تشکیلاتو او بشري سرچینو اصلاح او د نړیوالو او کورنیو ځواکونو د اړتیا وړ نفتي توکو د گمرکي محصول څخه د معافیت اغیزناک مدیریت په یادو سپارښتنو کې شامل ټکي دي.

د لا ډیرو مالوماتو لپاره له موږ سره په اړیکه کې شی :

• گرځنده تیلیفون: 0797515871

• د بریښنالیک پته: contact@mec.af

او همدارنگه د اداري فساد په اړه د نورو مالوماتو د تر لاسه کولو په موخه زموږ ټولنیزې رسنیو ته ته سر ورښکاره کړي:

• www.mec.af

• mec.afghanistan

• [@mec_afghanistan](https://t.me/mec_afghanistan)